

สรุป

โครงการส่งเสริมสุขภาพเด็กแรกเกิด - ๖ ปี เป็นเด็ก (SMART KID)
ตำบลกระหะ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
ประจำปี ๒๕๖๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหะ
อ.มายอ จ.ปัตตานี

สรุปผลโครงการ

โครงการ ส่งเสริมสุขภาพเด็กแรกเกิด - ๖ ปี เป็นเด็ก (SMART KID) ตำบลกระหวะ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

หลักการและเหตุผล

เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ ในหลายประเทศล้วนมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากเด็ก โดยเฉพาะในช่วงแรกเกิด - ๖ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มมีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กในวัยนี้ถ้าจะได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม มีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน และมีการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีในแต่ละด้าน ก็จะทำให้เด็กนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่งพัฒนาการเด็กเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหลายด้านผสมผสานกัน โดยพัฒนาการทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม ล้วนมีความสำคัญและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมด การเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการด้านหนึ่งย่อมมีผลให้พัฒนาการอีกด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มักเคลื่อนไหวคล่องแคล่ว สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีอารมณ์แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ เข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีความสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัว ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี มักประสบปัญหาด้านการเจริญเติบโตของร่างกายล่าช้า หรือหยุดชะงักชั่วคราว อารมณ์หงุดหงิดง่าย มีอาการเศร้าซึม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก และขาดสมาธิในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งจากการสำรวจพัฒนาการในเด็กไทยพบว่า เด็กอายุ ๐ - ๖ ปี มีพัฒนาการล่าช้ากว่าร้อยละ ๓๐ หรือประมาณ ๔ ล้านคนและจากการประเมินพัฒนาการเด็กในเด็ก ๐ - ๖ ปี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะ เด็กจำนวน ๘๒ คน ได้รับประเมินพัฒนาการ จำนวน ๖๘ คน ร้อยละ ๘๒.๙๒ พบเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้ากว่าร้อยละ ๕.๘๘ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองเด็กเด็ก ๐ - ๖ ปี กว่าร้อยละ ๗๐ ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการประเมินพัฒนาการ และการกระตุ้นพัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ ในการนี้ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะ ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำ “ส่งเสริมสุขภาพเด็กแรกเกิด - ๖ ปี เป็นเด็ก (SMART KID) ตำบลกระหวะ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี” ขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็กแรกเกิด - ๖ ปี
๒. เพื่อให้เด็กแรกเกิด - ๖ ปี มีพัฒนาการที่สมวัยทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม
๓. เพื่อให้เด็กแรกเกิด - ๖ ปี ที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการให้มีพัฒนาการที่สมวัย และได้รับการรักษาที่ถูกต้องในรายที่มีความผิดปกติมาก
๔. เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กสามารถชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดรอบศีรษะ และแปลผลตามกราฟอย่างถูกต้องเกิดความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก และผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก
๕. เพื่อให้เด็กที่มาใช้บริการในคลินิกสุขภาพเด็กดี ได้รับการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดรอบศีรษะ โดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

สรุปผลการดำเนินงาน

๑. ให้ความรู้โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๑๐๐ คน
๒. ค้นหากลุ่มเป้าหมาย อายุ เด็กแรกเกิด - ๖ ปี ในพื้นที่ ที่มีอยู่ในพื้นที่จริงและออกนอกพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพเกิน ๖ เดือนโดย จนท./อสม./ผู้นำชุมชน จากการสำรวจมีเด็กทั้งหมด ๓๓๘ คน

แยกรายหมู่ดังนี้

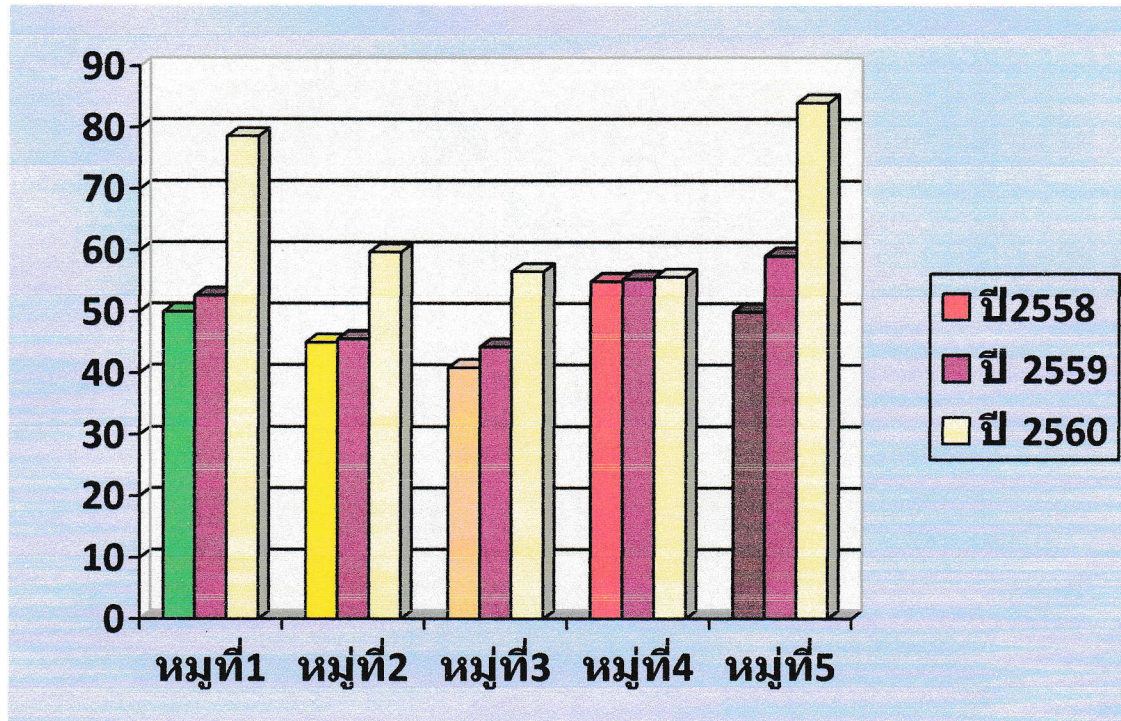
หมู่ที่	จำนวน(คน)
๑	๒๗
๒	๖๒
๓	๙๐
๔	๑๓๗
๕	๒๒
รวม	๓๓๘

- ๓.สำรวจเด็กที่ขาดการรับบริการวัคซีนตามทะเบียนข้อมูลในพื้นที่
- ๔.ติดตามให้กลุ่มเป้าหมาย รับบริการวัคซีนตามนัด
- ๕.เตรียมอุปกรณ์เวชภัณฑ์การบริการวัคซีนตรงตามเป้าหมายให้พอเพียงและพร้อมใช้งานทุกครั้ง
- ๖.ติดตามผลอาการไม่พึงประสงค์หลังรับบริการวัคซีน
- ๗.นัดการบริการวัคซีน ตรงกับวันพุธทุกสัปดาห์

๔. ผลการรับบริการวัคซีนในระยะ ๓ ปี

หมู่ที่	ปี ๒๕๕๘			ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐		
	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
๑	๑๖	๘	๕๐	๑๙	๑๐	๕๒.๖๓	๑๔	๑๑	๗๘.๕๗
๒	๖๐	๒๗	๔๕	๖๘	๓๑	๔๕.๕๘	๖๗	๔๐	๕๙.๗๐
๓	๖๖	๒๗	๔๐.๙๐	๗๑	๓๑	๔๔.๒๘	๖๙	๓๙	๕๖.๕๒
๔	๗๑	๓๙	๕๔.๙๒	๘๕	๔๗	๕๕.๒๙	๑๒๔	๖๙	๕๕.๖๕
๕	๑๘	๙	๕๐	๒๒	๑๓	๕๙.๐๙	๒๕	๒๑	๘๔.๐๐
รวม	๒๓๑	๑๒๖	๕๔.๕๔	๒๖๕	๑๓๒	๔๙.๘๑	๒๙๙	๑๘๐	๖๐.๒๐

กราฟแสดงผลบริการวัคซีนแยกรายหมู่บ้าน

สรุปจากกราฟ ผลงานการรับบริการงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคขั้นพื้นฐาน ในเด็ก อายุ ๐- ๖ ปี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะ ย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ แสดงว่า ผู้ปกครองบิดา มารดาหรือผู้ดูแลเด็ก หลังจากได้ เข้าร่วมโครงการรักลูก ต้องปลุกวัคซีน ทำให้มีผลถึงความเปลี่ยนแปลงเจตคติที่ดียอมรับและตอบสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ค่อนข้างดีขึ้น ดูจาก เปอร์เซ็นต์ผลงานรับบริการในแต่ละหมู่บ้านมีแนวโน้มขยับเพิ่มขึ้นเป็นส่วนใหญ่ แสดงถึงการร่วมมือและให้ความสำคัญในการนำบุตร มารับบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเป็นอย่างดี และอีกอย่างระยะหลังๆคนที่มีลูกโดยส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีการศึกษา พอจะมีความรู้เป็นพื้นฐานอยู่บ้าง ทำให้การดำเนินการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ดีขึ้นตามลำดับ

ปัญหา/อุปสรรค

เรื่องของเด็ก Smart Kids ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ

๑. วัคซีน

ปัญหาและอุปสรรค คือ

- ผู้ปกครองไม่ยินยอม และมีความกังวลหลังจากฉีดวัคซีน กลัวลูกไข้ และบวมบริเวณที่ฉีด แม้ว่าทาง จนท.จะให้คำแนะนำแล้วก็ตาม
- เรื่องของความเชื่อว่าวัคซีนไม่อันตราย

๒. โภชนาการ

ปัญหาและอุปสรรค คือ

- ผู้ปกครองขาดความรู้ในเรื่องโภชนาการในเด็ก
- ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ และละเลยต่ออาหารที่ลูกควรจะได้รับในแต่ละช่วงวัย
- ผู้ปกครองละเลยต่อการประเมินภาวะโภชนาการของลูกอย่างต่อเนื่อง

๓. พัฒนาการ

ปัญหาและอุปสรรค คือ

- ผู้ปกครองไม่ใส่ใจในเรื่องพัฒนาการเด็ก และไม่พามาตรวจพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตามช่วงวัย

๔. ฟัน

ปัญหาและอุปสรรค คือ

- ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปาก ทำให้เด็กมีฟันผุ

ข้อเสนอแนะ

วัคซีน

๑. ในการรับบริการฉีดวัคซีน ให้พาลูก/ หลาน รับบริการ ณ สถานบริการที่ใกล้ที่สุด
๒. เมื่อเป้าหมายกลับมาในพื้นที่ มี อสม.รับผิดชอบบละแวก ตรวจสอบระดับที่สุขภาพของเด็กและนัดต่อเนื่อง
๓. กรณีวัคซีนที่ทำให้มีอาการไข้ จะป้อนยาลดไข้ทันที หลังจากได้วัคซีน พร้อมแนะนำวิธีเช็ดตัวลดไข้
๔. ต้องมีการปรับเปลี่ยนเจตคติของผู้ปกครองในเรื่องการรับวัคซีน
๕. วัคซีนต้องมีหนังสือยืนยัน จากคณะจุฬาราชมนตรี รับรองฮาลาล
๖. มอบหมายให้เป็น เจ้าหน้าที่รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้านร่วมกับ อสม.ในการติดตามอาการไม่พึงประสงค์หลังจากการรับวัคซีน
๗. จัดอบรมให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง พ่อ แม่ และผู้ดูแลเด็กสร้างความเข้าใจและตระหนักในการ สร้างเสริมป้องกัน
๘. เพิ่มการบริการวัคซีนทุกสัปดาห์ โดยให้บริการทุกวันพุธ

โภชนาการ

๑. แนะนำให้ผู้ปกครองดูแลเด็กให้ได้รับสารอาหารครบ ๕ หมู่
๒. แนะนำผู้ปกครองติดตามประเมินผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาการ

๑. ตรวจพัฒนาการตามวันทีนัด
๒. ผู้ปกครองหมั่นดูและสังเกตว่าบุตรมีพัฒนาการที่สงสัยล่าช้าหรือไม่

ฟัน

๑. ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญเรื่องฟัน เนื่องจากหากเด็กฟันผุแล้ว จะมีผลต่อพัฒนาการเด็ก
๒. ควรฝึกเด็กให้รักการแปรงฟัน

ภาพถ่าย

ตารางโครงการรักลูกต้องปลูกวัคซีน

วันที่ ๒๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะ

อ.มายอ จ. ปัตตานี

เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๑๕ น.	ลงทะเบียนการอบรม
เวลา ๐๙.๑๕ – ๐๙.๔๕ น.	ประธานเปิดการอบรม
เวลา ๐๙.๔๕ – ๑๐.๔๕ น.	การดูแลสุขภาพเด็กอายุ ๐-๕ ปี
เวลา ๑๐.๔๕ – ๑๑.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๑.๓๕ น.	การส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ ๐-๕ ปี
เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	การส่งเสริมโภชนาการในเด็ก
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๔.๔๕ น.	การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็ก
เวลา ๑๔.๔๕ – ๑๕.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๕.๑๕ – ๑๕.๓๐ น.	อาการไม่พึงประสงค์ของวัคซีน
เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.	การใช้สมุดบันทึกสุขภาพเด็กและ ตอบซักถาม/ปิดการอบรม